

De ongelovige Thomas

Het Thomasbeeld van Herman Falke is van een volstrekte eenvoud. Het gezicht van Thomas is niet het gezicht van een mysticus of van een godsdienstige dweper of van iemand in trance; het drukt veeleer aarzeling uit en verbazing. En de houding van Jezus, met één hand op Thomas' schouder, is er een van begrip en acceptatie: hij begrijpt dat Thomas het er moeilijk mee heeft. Hij is kennelijk blij dat Thomas teruggekomen is. Dat vind ik het mooie van dit paasverhaal bij Johannes (20, 24-29).

Eigenlijk is die Thomas een flinke kerel. Hij ging voor geen tien leerlingen opzij, hij leunde niet aan tegen de meerderheid. Hij zei: "Jongens, jullie kunnen me nog meer vertellen, maar ik zie het niet." Het vergt moed om zo voor je ongeloof uit te komen tegen het hele apostelcollege in. Dat ze allemaal juichend bevestigden dat ze de verrezen Heer hadden gezien, was voor Thomas geen bewijs: "Ze zeggen zoveel; ze kunnen me nog meer vertellen."

Maar ondanks zijn ongeloof gaat hij een week later wel weer naar de vergadering van de apostelen. Hij haakt niet af! Hij gelooft niets van wat ze allemaal vertellen, maar hij gaat de volgende zondag wel weer naar de kerk. Thomas begrijpt dat je bij elkaar moet blijven komen, dat je elkaar niet los moet laten, dat je trouw moet zijn door je teleurstellingen heen en dat je je aan elkaars geloof of twijfel moet blijven optrekken. En het mooie is, dat er bij de apostelen plaats is voor de ongelovige Thomas. Ze zeiden niet, toen hij de volgende zondag weer aanklopte: "Weg jij, een fraaie apostel ben je die niet in de verrijzenis gelooft. Wij excommuniceren jou met je ongeloof." Trouwens, wie had dat moeten zeggen? Petrus misschien, de eerste paus? Petrus keek wel uit; het lag nog vers in zijn geheugen dat hij Jezus drie keer verloochend had.

En dan staat daar ineens Jezus, de verrezen Heer, en zegt: "Thomas, leg je hand in mijn zijde; zalig die niet gezien en toch geloofd hebben." Dan wordt Thomas overweldigd en vol verbazing, zoals Falke hem uitbeeldt, gaat hij door de knieën en stamelt zijn sublieme geloofsbelijdenis: "Mijn Heer en mijn God."

Gelukkig maar dat de apostelen niet zo streng waren als sommige kerkleiders tegenwoordig. Als zij Thomas hadden weggestuurd, als zij niet

begrepen hadden dat geloof en ongeloof, overgave en twijfel in ieder van ons erg dicht bij elkaar liggen, dan hadden wij dit prachtig tafereel voor altijd moeten missen.

Er is nog iets wat wij herkennen in Thomas. Thomas had Jezus gekruisigd zien worden. Hij had begrepen dat dit het faillissement was van Jezus en van de Jezus-beweging: in Joodse ogen was dit niet alleen zijn menselijke, maar ook zijn godsdienstige ondergang. Iedere hamerslag op de Calvarieberg had zijn geloof in Jezus verder kapotgeslagen.

Als dan de andere leerlingen jubelend aan Thomas vertellen dat de Heer verrezen is, vraagt hij naar de wonden die hem zijn geloof hebben afgenomen. Hij kan alleen geloven in een Jezus met wonden. Thomas zegt tegen de andere apostelen: "Jullie moeten het verleden niet vergeten." Pas door deze twijfels, dit ongeloof heen, komt Thomas tot een verdiept geloof: dat de Messias dit alles moest lijden om zo Zijn heerlijkheid binnen te gaan.

Herkent u dat? Wij hebben toch ook alle moeite met de narigheid in ons leven, met de ellende in de wereld, met het mislukken van zoveel goede idealen.

Het lijden dat soms diepe wonden slaat in ons bestaan, kan ons geloof aanvechten. Je zegt dan: "Waar is God nou?" Maar soms brengt het lijden mensen tot een vernieuwd en dieper geloof: dat ze God toch helpend en troostend aanwezig weten in hun leven, ondanks de wonden. "Mijn Heer en mijn God."

Zoals Bonhoeffer, de Duitse dominee, het zei in de cel van de nazi-gevangenis: "God helpt ons niet uit de ellende, Hij helpt ons in de ellende."

